

מסורת הש"ס

6 וְיָלַד דְּרַחֵם וְיָמָּה וְיָמָּה
הַמֵּינִים עֲשִׂי' וְעַל שֵׁרֶד
הַיָּמִים דְּרַחֵם כִּי תַחַת
הָיוּ קִימָה וְכוּ' (ב) וְלִקְטָן
מַחֲלָה (ג) וְתַסְפֵּחָה מִיַּד
(ד) וְעַיִן מִרְשֵׁי שֶׁבַת קָדֵם:
דִּימָה עֲשִׂי כִּי אֲחִישׁ
(ה) מַחֲלָה מִי כֹּהֵן (ו) שֶׁבַת
קָדֵם (ז) וְאִם רִדָּה מִיַּד
(ח) וְנִסְרָף אִתָּהּ מִלְּפָנֶיךָ.

הנהגות הב"ח

(6) תוס' ד"ה ואמר וכו'
ולכך לאכלל שם ביו"ט:

מוסף רש"י

אי אפשר בשימושך.
לומר שהשנים יורדים
למטה הכל יולדו ונכלל
שאר הקצוות ונכלל
שנתם לפני ונחיתו ב.
הרדן עלך הישן

רבינו חננאל

כי הוא דרבא בהדי רבי,
כי הוה קיימו קמיה רב
חסדא, הוה סהדי לישנא
דבבא, וברך יתבי ומיני
בסבא. אמר רבא מאני
משריא במטללתא, מאני
מכלא בר מטללתא.
שרגא שרי בסוכה גדולה,
בכמה קטנה חרץ לסוכה.
יורד גשמים מאמתי מותר
ליפנות כו'. תנא משתרח
המקפה של גריסין, וכן
אין הוה נשכיב ויקא
וקא מייתי ציבי באפיה,
מותר ליפנות. ת"ר היה
אורכ בסוכה ויורד גשמים
וירד, ופסקו גשמים, אין
מטריחין אותו לעלות
או עד שיאור ויעלה עמוד
השחר, וירושלמי לא סוף
דבר שחחרת קופת גריסין,
אלא אפי' מקפת כל דבר.
תני כשם שפסקין מפני
הגשמים, כך מפסקין מפני
השחר ומפני הירושלמי, רבן
גמליאל ורי' אליעזר היו
בנכסין וירוצין כל הלילה.
חד מתלמידיהו רבי מאן
הווי לחד מן קיוביהו
דנשיא יצא אקא מטריחין
אחור לחזור, ולא שמע הא

הישן תחת המטה פרק שני סוכה כ"ט.

בזא דמיכא. קערוה לאחר שאכלו בהן לרין להזיאה מן הסוכה משום מלאוהו כן פינש נקוטערס וי"מ כגון קדירות ואגני דלישא ועטמה דכעין מדורו בעינין והני אין רגלין להיות בבית דירה אלא בית יש להם לנדס וכן פינש בה"ג כגון קדרי וספודי וכו' טור וזי תפי: **ואמרי** דה בר ספטיא.

כי הא (דרבה) בר חמא כי הוה קיימי מקמיה דרב חסדא מרהמי בגמרא בהדי הדרי והדר מעיני בסברא אמר רבא **אמאני** משתיא במטללתא מאני מיכלא בר ממטללתא ושרגא במטללתא ואמרי לה בר ממטללתא ולא פליגי דהא בסוכה גדולה הא בסוכה קטנה: ירדו גשמים: תנא משתרח המקפה של גריסין אביי הוה קא יתיב קמיה דרב יוסף במטללתא נשב ויקא וקא מייתי ציבותא אמר להו רב יוסף פנו לי מאני מהכא אמר ליה אביי והא תנן משתרח המקפה אמר ליה לדידי כיון דאנינא דתתיא כמי שתסרח המקפה דמי לי ת"ר דהיה אוכל בסוכה ויורד גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיגמור סעודתו והיה ישן תחת הסוכה וירדו גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיאור איבעיא להו עד שיעור או עד שיאור ת"ש עד שיאור ויעלה עמוד השחר: משל למה הדבר דומה: איבעיא להו מי שפך למי ת"ש דתניא ישפך לו רבו קיתון על פניו ואמר לו אי אפשר בשימושך ת"ר בזמן שהחמה לוקה סימן רע לכל העולם כולו משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו והניח פנס לפניו כעס עליהם ואמר לעבדיו טול פנס מפניהם והושבם בחושך תניא רבי מאיר אומר כל זמן שמאורות לוקין סימן רע לשונאיהם של ישראל מפני שזלומדין במכותיהן משל לסופר שבא לבית הספר ורצועה בידו מי דואג מי שרגיל ללקות בכל יום ויום הוא דואג **תנו רבנן** בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעובדי כוכבים לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל מפני שישראל מונין ללבנה ועובדי כוכבים לחמה לוקה במזרח סימן רע ליושבי מזרח במערב סימן רע ליושבי מערב באמצע הרקיע סימן רע לכל העולם כולו פניו וחזי רעב באין לעולם לקה בכניסתו פורענות שוהה לכא ביציאתו ממזרח לכא וי"א חילוף הדברים ואין לך כל אומה ואומה שזלוקה שאין אלהיה לוקה עמה שנאמר **יובכל אלהי מצרים אעשה שפטים ובזמן שישראל עושין ירצונו של מקום אין מתיראין מכל אלו שנאמר יכה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מזהמה עובדי כוכבים יחתו ואין ישראל יחתו ת"ר בשביל ארבעה דברים חמה לוקה על אב בית דין שמת ואינו נספד כהלכה ועל נערה המאורסה שצעקה בעיר ואין מושיע לה ועל מושבב זכור ועל שני אחין שגשפך דמן כאחד ובשביל ארבעה דברים מאורות לוקין על כותבי פ"ה (פלאסתר) ועל מעידי עדות שקר ועל מגדלי בהמה דקה בא"י ועל קוצצי אילנות טובות ובשביל ד' דברים נכסי בעלי בתים נמסרין למלכות על משהו שטרות פרועים ועל מלוי ברבית ועל**

הרדן עלך הישן

פורעניות הבאין בעולם יש להם לישראל לנאוף ולומר לא נא סימן זה אלא נשכילנו יותר משאר אומות מפני שהן רגילין ללקות יותר מכולם: **משל לסופר**. מלמד מיתוקות: ורעוטה בידו. להטות: מי דואג. או זה מהן ירא שרגיל ללקות: לוקה במזרח. נצקך כשהחמה נמזרת: **באמצע הרקיע**. בחצות היום כשעומדת בראש כל אדם: **לשק**. עשוי מנולה של עשיר והוא דומה לשחור: **חזי רעב**. משחירין פנים: **לקה בכניסתו**. כשקיעתו: **שורעוטה שוהה** עד כלות היום: **ביציאתו שורעוטה ממזרח** לנא. כדרך שמיידר הסיון לנא: **יש אומרים חילוף הדברים**. לקה בכניסתו פורענות ממזרח לנא שסיון כשם שאין לו שהות לשמש ביום שסמוך לשקיעתו הוא כך אין שהות לפורענות לנא. ביציאתו שחרית פורענות שוהה לנא כשם שיש לחמה עוד שהות ביום: **אלהיה**. שרה המלך צעדה כגון סמאל שהוא שר של עש: **אל דרך הגוים אל תלמדו**. לעשות כמעשהו ומשתעשו רעוה מאומות השמים אל תחתו: **בשכיל ד' דברים**. לא שמעתי טעם בדבר: **מאורות**. ירח וכוכבים: **כוכבי פלאסתר**. שטרות מוויפס ומכתבי עמל לשום דופי על אדם לכתוב בשמו מה שלא צוה: **מגדלי בהמה דקה**. מתריעין כל הארץ שאין להם לשמור מלרעות בשדה חציריהם: **ועל קוצצי אילנות טובות**. ואפילו הן שלכן משחיתין הן ונרצין כבעינין בהקציה וצברכתו משפיע טובו: **על משהי שטרות פרועים**. אללס כדי לחזור ולנגות פעם אחרת: **ועל מלוי ברבית**. שמלין בעלי בתים לישראל ברבית וכתבי (משלי כח) מרבה הונו נצקך ותרבית לחונן דלים יקנלנו ואמרינן ב"מ (ד' ע'') כגון שצור מלכא שחונן בהן עניי נכרים: ועל

עין משפטי נר מצוה

סו א ב מ"י פ"ו מהל' סוכה הלכה ה טור ש"ע א"ח ס' תל"ט פ"א: סו ג מ"י ט"ז הלכה ו טו"ש"ש ט"ז ספ"ק: סו ד מ"י ט"ז טו"ש"ש ט"ז ספ"ק: סו ה ו' מ"י ט"ז טו"ש"ש ט"ז ספ"ק: סו ו' מ"י ט"ז טו"ש"ש ט"ז ספ"ק: וכו'.

תורה אור השלם

1. ועבריה בארץ מצרים בקילה הזה והביתו כל כבוד בארץ מצרים טארה ועד ברמקה ובכל אלה מצרים ואכילה שפטים א"י: שבות יב כה אמר ה' אל ידך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מקצה: ירמיהו ב

לעני רש"י

קדושילי. מורה. לנטריא. סג.

רבינו חננאל (המשך)

דרבן גמליאל ורי אליעזר. פ"ס קא לעבר שבא למזוג טוס (לרוב) ושפך הקיתון בפניו. תנא אפר לו אי אפשר בשימושך. תני מפני אפי' דברים בעלי בתים לוקין נמסרין למלכות. על שפסקין ביום שטרות ושפסקין צדקה ואין נוהגין. ושפסק בידו למחות ואינו מוחה. בזמן ששארות לוקין סימן רע שמאורות לוקין סימן רע לאומות. משל למה הדבר דומה למלך שעשה סעודה לכולן (וכו'). בזמן שהחמה לוקה סימן רע לאומות, שהאומות מונין לחמה. לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל שפסקין ישראל מניין ללבנה. לכו במזרח, סימן רע לבני מזרח. במערב, לבני מערב. באמצע, לכל העולם. לקה כמין דם, חרב כל לעולם. כמין שק, רעב בא לעולם. לקה בכניסתו, פורענות שוהה לנא. ביציאתו, פורענות ממזרח לנא. ויש אומרים חילוף. בזמן ששפסקין רצון מקום, אין מתיראין מכל אלו. שנאמר, ומאותות השמים אל תחתו וכו'. הגוים יחתו ולא ישראל יחתו. ת"ר בשביל ד' דברים חמה לוקה, על אב בית דין שמת ולא נספד כהלכה, ועל נערה המאורסה שצעקה בעיר ואין מושיע לה, ועל מושבב לר, ועל שני אחים שגשפך דמן כאחד, ועל שני אחים שגשפך דמן כאחד, ועל ד' דברים מאורות לוקין, על כותבי מלכות, ועל מעידי שקר, ועל מגדלי בהמה דקה, ועל קוצצי אילנות טובים.

לא נכלל דחבר כלל וכו' עד שיגמור סעודה הן הן חמה הסוכה וירד גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיאור כו'.